

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 8. oktobar 2021. godine
Br. ref.: RK 1859/21

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI128/21

Podnosilac

Shkelzen Mustafa

**Ocena ustavnosti
presude Vrhovnog suda Kosova Rev. br.310/2020
od 10. oktobra 2020. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Shkelzen Mustafa, sa prebivalištem u Prizrenu (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Osporena odluka je presuda Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 310/2020 od 10. oktobra 2020. godine.
3. Podnosilac zahteva je gore navedenu odluku Vrhovnog suda primio 30. decembra 2020. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude kojom se navodi da su podnosiocu zahteva povređena prava zaštićena članom 23. [Ljudsko dostojanstvo], članom 24. [Jednakost pred zakonom], članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], članom 36. [Pravo na privatnost] i članom 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), zajedno sa članom 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 (Podnošenje podnesaka i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 7. jula 2021. godine, podnosilac je preko pošte podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 14. jula 2021. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Selvetu Gërxhaliu-Krasniqi za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Gresa Caka-Nimani (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Safet Hoxha (članovi).
8. Dana 29. jula 2021. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Istog dana, Sud je obavestio Vrhovni sud o registraciji zahteva i dostavio im kopiju zahteva, i obavestio je Osnovni sud u Prištini o registraciji zahteva i tražio od njih da Sudu dostave priznanicu koja dokazuje kada je podnosilac zahteva primio osporenu odluku.
9. Dana 4. avgusta 2021. godine, Osnovni sud u Prištini je podneo Sudu traženi dokument.
10. Dana 22. septembra 2021. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. Na osnovu spisa predmeta proizilazi da je od osnivanja Institucije carinske službe Republike Kosovo (u daljem tekstu: poslodavac), podnosilac zahteva bio zaposlen kod poslodavca sa ugovorom o radu na neodređeno vreme na poziciji „Zamenik direktora Departmana za usklađenost poslovanja u Uprava za sprovođenje zakona”.
12. Dana 5. oktobra 2007. godine, generalni direktor poslodavca je odlukom [br. 01/262] suspendovao podnosioca zahteva sa posla.
13. Dana 26. maja 2008. godine, Disciplinska komisija poslodavca je odlukom [br. 07/175] prekinula radni odnos podnosiocu zahteva, smatrajući da je poslednje navedeni počinio ozbiljne povrede radnih obaveza predviđenih Kodeksom ponašanja poslodavca, odnosno „*tačke 3.1 pod tačke 1.4.8, tačke 4.2 i tačke 15.4 pod tačke 1 definisane AU o procedurama prema Aneksu 1, kategorija 2, tačke 1 i 15, kao i povrede Carinskog zakonika (Uredba UNMIK-a), član 86, tačka b. i shodno članu 12.4, tačka 9 Administrativnog uputstva o disciplinskom postupku*”.
14. Neodređenog datuma, podnosilac zahteva je uložio žalbu drugom stepenu poslodavca na gore navedenu odluku Disciplinske komisije poslodavca.
15. Dana 12. juna 2008. godine, drugi stepen poslodavca je odbio žalbu podnosioca zahteva i potvrdio odluku [br. 07/175] od 26. maja 2008. godine Disciplinske komisije poslodavca.
16. Dana 7. decembra 2015. godine, Osnovni sud u Prištini je presudom [PKR. br. 216/15] oslobodio je podnosioca zahteva od optužbe za izvršenje krivičnog dela iz člana 339. stav. 1 „*zloupotreba službenog položaja*“ Krivičnog zakonika Kosova.
17. Dana 30. juna 2008. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbeni zahtev Osnovnom sudu u Prištini, sa predlogom da se poništi odluka [br. 07/175] Disciplinske komisije poslodavca, tražeći sledeće: i) povratak na radno mesto; ii) nadoknadu kao kompenzaciju svih neostvarenih ličnih dohodaka u iznosu od 101.000 evra za period od 4. oktobra 2007. godine do povratka na radno mesto, i iii) nadoknadu svih troškova postupka.
18. Dana 23. januara 2017. godine, Osnovni sud u Prištini je presudom [C. br. 258/2008], odlučio na sledeći način: i) odbio je u celosti tužbeni zahtev podnosioca, i ii) obavezao svaku stranu da snosi svoje troškove postupka. U obrazloženju presude Osnovnog suda u Prištini se navodi da je odluka Disciplinske komisije poslodavca bila pravična i da je podnosiocu zahteva omogućeno podnošenje pravnih sredstava, žalbe u drugom stepenu u okviru institucije.
19. Pored toga, u gore navedenoj presudi Osnovnog suda se dodaje:

„Sud je ocenio da je disciplinska mera tužiocu izrečena u skladu sa prirodom kršenja radnih dužnosti, koje u konkretnom slučaju imaju veze sa zloupotrebom posla i njegovih dužnosti, u skladu sa efektima koji se žele postići i u redovnim disciplinskim postupcima i da nijednim dokazom tužioca, nije uspeo da sudu utvrdi činjenicu da je izvršio disciplinsko kršenje”.

20. Dana 20. marta 2017. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu Apelacionom sudu na presudu [C. br. 258/2008] Osnovnog suda u Prištini, navodeći bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno utvrđeno činjenično stanje i pogrešnu primenu materijalnog prava.
21. Dana 16. decembra 2019. godine, Apelacioni sud je presudom [Ac. br. 2308/17] odbio kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva i potvrdio gore pomenutu presudu Osnovnog suda u Prištini. Apelacioni sud je u obrazloženju svoje odluke dodao da je gore navedena presuda Osnovnog suda u Prištini pravična i zakonita, gde je između ostalog dodao: *“U ovom slučaju, epilog krivičnog postupka nije previše relevantan, ako disciplinski postupak nije zavisao od krivičnog, što je u ovom slučaju prema ocenama Apelacionog suda, disciplinski postupak poseban, postoji dovoljno dokaza sa kojim je disciplinska odgovornost tužioca s pravom utvrđena u disciplinskom postupku ali i od prvostepenog suda”.*
22. Dana 26. februara 2020. godine, podnosilac zahteva je podneo reviziju Vrhovnom sudu na gore navedenu presudu Apelacionog suda, navodeći pogrešnu primenu materijalnog prava.
23. Dana 10. oktobra 2020. godine, Vrhovni sud je presudom [Rev. br. 310/2020] odbio kao neosnovanu reviziju koju je podneo podnosilac zahteva. Vrhovni sud je u obrazloženju svoje presude utvrdio da je drugostepeni sud pravilno primenio odredbe parničnog postupka i materijalno pravo.

Navodi podnosioca

24. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da su mu osporenim odlukom povređena prava zaštićena članom 23. [Ljudsko dostojanstvo], članom 24. [Jednakost pred zakonom], članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], članom 36. [Pravo na privatnost] i članom 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije] Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a.
25. Podnosilac zahteva, u suštini, tvrdi da su kako tokom disciplinskog postupka protiv njega kod poslodavca tako i tokom postupaka pred redovnim sudovima korišćeni neprihvatljivi dokazi protiv njega, nakon čega podnosilac zahteva dalje dodaje da je na osnovu istih dokaza Osnovni sud u Prištini oslobodio podnosioca zahteva.
26. Podnosilac zahteva takođe navodi: *“Ako se ovo odnosi na mene i isključivo samo za mene onda kako je moguće da se trojica saoptuženih vrate na posao i ne snose nikakve posledice”.*

27. Podnosilac dalje dodaje da je u njegovom slučaju krivični postupak trajao više od 10 godina, naglašavajući da „*dugotrajno suđenje nije pravda*”.
28. Podnosilac zahteva dalje dodaje: *“Moje pravo na privatnost je povređeno uzimanjem poruka bez naloga pretpretresnog sudije što se odnosi na kršenje člana 36 Ustava Republike Kosovo - prava na privatnost”*.
29. Na kraju, podnosilac zahteva dodaje: *“Gore navedeni sudovi se uopšte nisu zasnivali na sudskoj praksi, uprkos činjenici da je tužilac za isti slučaj predstavio kopije presuda kojima su odobreni zahtevi tužilaca, dok je u mom slučaju ovaj zahtev odbijen”*.
30. Podnosilac zahteva u prilog ovog navoda je podneo Sudu dve presude Osnovnog suda u Prištini, tvrdeći da je u nekoliko drugih sličnih predmeta Osnovni sud u Prištini drugačije odlučio.
31. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da poništi osporenu odluku.

Ocena prihvatljivosti zahteva

32. Sud prvo razmatra da li su ispunjeni uslovi prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom.
33. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:
- “1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.
[...]
7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”*.
34. Sud dalje takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, kao što su propisani u Zakonu. U tom smislu, Sud se poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47 [Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48. [Tačnost podneska]

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49.
[Rokovi]

„Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku ...”.

35. Sud se dalje poziva i na pravila 30 [Računanje vremenskih rokova] i 39 [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika:

Pravilo 30
[Računanje vremenskih rokova]

Vremenski rok određen Ustavom, Zakonom ili Poslovníkom će se računati na sledeći način:

[...]

(3) Kada je rok određen u mesecima, isti ističe na kraj istog kalendarskog dana u mesecu kada se desio taj događaj ili radnja od kada počinje računanje.

(6) Kada se u suprotnom rok završi u subotu, nedelju ili na dan službenog praznika, isti će se produžiti do isteka prvog sledećeg radnog dana.

Pravilo 39
[Kriterijum o prihvatljivosti]

“(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

[...]

(c) ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva.

36. Sud se prvo poziva na datum podnošenja konačne odluke koju je podnosilac osporio, kao i na datum podnošenja zahteva Sudu, kako bi ocenio da li je podnosilac podneo zahtev u zakonskom roku od 4 (četiri) meseca.
37. S tim u vezi, Sud primećuje da je poslednja odluka u slučaju podnosioca zahteva presuda Vrhovnog suda Kosova [Rev. br. 310/2020] od 10. oktobra 2020. godine.
38. Podnosilac zahteva u svom zahtevu nije naveo kada je primio osporenu odluku. Nakon zahteva Suda, Osnovni sud u Prištini je u odgovoru od 4. avgusta 2021.

godine dostavio Sudu priznanicu, primećuje se da je podnosilac zahteva primio osporenu odluku 30. decembra 2020. godine.

39. Shodno tome, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva primio osporenu odluku 30. decembra 2020. godine, dok je zahtev podneo Sudu 7. jula 2021. godine, što znači da je zahtev podnosioca podnet van zakonskog roka.
40. Pozivajući se i na sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP), Sud primećuje da je svrha zakonskog roka od 4 (četiri) meseca, prema članu 49. Zakona i pravilu 39 (1) (c) Poslovnika, da promovišu pravnu sigurnost, obezbeđujući da se slučajevi koji pokreću ustavna pitanja rešavaju u razumnom roku i spreče da se organi i drugi akteri drže u neizvesnosti u dužem vremenskom periodu (vidi, slučaj Suda: KI140/13, podnosilac zahteva: *Ramadan Cakiqi*, rešenje o neprihvatljivosti od 17. marta 2014. godine, stav 24; KI49/18, podnosilac zahteva: *Ilmi Sopa*, rešenje o neprihvatljivosti od 22. novembra 2018. godine, stav 55 KI109/19, podnosilac zahteva: *Mehmet Qerimi*, rešenje o neprihvatljivosti od 26. februara 2020. godine, stav 37; vidi, takođe slučaj ESLJP-a: *Olivier Gaillard protiv Francuske*, br. 47337/99 od 11. jula 2000; *Franz Hofstädter protiv Austrije*, br. 25407/94 od 12. septembra 2000. godine).
41. Ovaj rok takođe omogućava potencijalnom podnosiocu zahteva da razmotri da li želi da podnese zahtev i odluči o konkretnim žalbama i argumentima koje treba izvesti (vidi, slučajeve Suda: KI49/18, podnosilac zahteva: *Ilmi Sopa*, rešenje o neprihvatljivosti od 22. novembra 2018. godine, stav 56; slučaj KI109/19, podnosilac zahteva: *Mehmet Qerimi*, rešenje o neprihvatljivosti od 26. februara 2020. godine, stav 38). Ovo istovremeno olakšava utvrđivanje činjenica slučaja, jer vremenom svako pravično razmatranje pokrenutih pitanja postaje problematično (vidi, odluku ESLJP-a: *Nee protiv Irske*, br. 52787/99 od 30. januara 2003. godine).
42. U skladu sa sudskom praksom ESLJP-a, Sud ističe da rok za ocenu ustavnosti koji primenjuje Sud upozorava pojedince i državne organe na vremenski okvir nakon kojeg takva kontrola više nije moguća (vidi, *mutatus mutandis*, odluke ESLJP-a: *Walker protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 34979/97 od 25. januara 2000. godine; *Sabri Güneş protiv Turske* od 29. juna 2012. godine, stav 40).
43. Stoga, Sud utvrđuje da zahtev podnosioca nije podnet u zakonskom roku predviđenom članom 49. Zakona i pravilom 39 (1) (c) Poslovnika. Shodno tome, Sud utvrđuje da je zahtev podnosioca neprihvatljiv, jer je zahtev podnosioca podnet van zakonskog roka.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 49. Zakona i pravilom 39 (1) (c) Poslovnika, dana 22. septembra 2021. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Selvete Gërxhaliu-Krasniqi

Predsednica Ustavnog suda

Česa Caka-Nimani